

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 06 fen., kwartalnie 9mk. 00 fen. za odwołanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petiitewy jednespaltowy na 1 kol. 1 mk. 50 fenigów, na 1 i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 - 2 po poł. Reklamoisw nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Płany Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 12 listopada:

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Krótki atak ogniewy poprzedził wczesnym rankiem angielskie natarcie częściowe, podjęte na północny zachód od Paschendaele. Oparto je.

W ciągu dnia działalność bojowa we Fladrji ograniczyła się do ognia przeszkodowego artylerji, wieczorem ożywiła się w obwodzie Izery do większego napięcia.

Na bezostatym froncie żadnych istotnych wydarzeń nie było.

Porucznik Mueller odniósł 33-cie zwycięstwo w powietrzu.

Wschodni plac boja.

Nic szczególnego.

Front macedoński.

W łuku Czerny działalność ogniewa wzmogła się znacznie pod wieczór.

Włoski teren walk:

Energiczne współdziałanie wirtemberskich i austriacko-węgierskich oddziałów górskich zagroziło pod Longrone drogę cofającemu się nieprzyjacielowi w nizinie górnej Piawe.

10,000 wiochów musiało się poddać, liczny materiał w działach i sprzęt wojenne zdobyto.

Wojska nasze, posuwające się od strony Belluno w dół Piawe, stoją przed Feitro.

Nad dolną Piawe nic nowego.

W październiku straty nieprzyjacielskich lotniczych sił bojowych na frontach niemieckich wynoszą: 9 balonów na uwięzi i 244 samolotów, z których 149 runęło po za linjami naszymi, zaś reszta, jak stwierdzono, po tamtej stronie stanowisk nieprzyjacielskich.

Mysły stracili w walce 67 samolotów i 1 balon na uwięzi.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Najnowszy

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 12 listopada:

Front włoski.

Nad dolną Piawe wojska niemieckie zajęły położony na wschodnim brzegu tej rzeki przyczółek mostowy Vidor.

Dywizje, które od Belluno posuwają się w dół rzeki, zbliżają się do Feitro pod Longrone.

Na północy wschód od Belluno w ostatnich dniach, skutkiem celowego współdziałania naszych wodzów i wojsk odcięta została włoska grupa bojowa w sile jednej dywizji.

Wzięliśmy do niewoli i generała i około 10,000 żołnierzy oraz liczne działa i sprzęt wojenny. Na szczególną uwagę zasługują znowu działania 22 dywizji strzelców, wzmożone przez oddziały niemieckie.

Wojska feldm. Conrada wyparły nieprzyjaciela na twierdzę Lesino i na Grigne w dolinie Sugany.

Na innych frontach bojowych sytuacja nie uległa zmianie.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler
Feldmarszałek-porucznik.

Zakończenie afery bolszewików.

STOKHOLM, 13 | 11. Stacja telefoniczna, łącząca Petersburg z Moskwą, zajęta została przez kadetów i komitet wojenny. Czerwona gwardja w Moskwie została pobita. Przed wieczorem Kierenski stanął przed Petersburgiem. Połączenie z nim zostało nawiązané. Delegacja komitetu ratunkowego udała się do Kierenskiego.

Zakończenie afery bolszewików jest kwestją najbliższych dni lub godzin. Dla mezzilwy planowego zakończenia tej afery niezbędnem jest zjednoczenie wszystkich sił demokracji w celu ratowania ojczyzny i rewolucji.

Odezwa Kierenskiego.

WIEN, 13 | 11. Wojenna kwat. prasowa donosi:

Zamęt panujący w Rosji, gdzie doszło do etwarłej wojny domowej, malują następujące wezwania i denuncjacje z obozu Kierenskiego, przejęte przez nasze stacje iskrowe na wschodzie.

Do wszystkich wojsk petersburskiego okręgu wojennego. Ja, prezes ministrów Rządu Tymczasowego i do wdca najwyższy sił zbrojnych republiki rosyjskiej, stanątem dzisiaj na czele oddanych ojczyźnie wojsk. Rozkazuję wszystkim wojskom petersburskiego okręgu wojennego, które bądź to wskutek nieporozumienia, bądź też wskutek przemocy przyłączyły się do bandy zdradców ojczyzny i rewolucji, aby ani chwili nie wahały się powrócić do pełnienia swych obowiązków. Rozkaz ten odczytać we wszystkich obozach, komendach, szwadronach i kompanjach.

Prezes ministrów Rządu Tymczasowego i Najwyższy dowódca armji Kierenski.

Do załogi petersburskiej wydał odezwę komisarz petersburskiego okręgu wojen. Malewski.

Zajęcie Carskiego Siola.

STOKHOLM, 13 | 11. Wierne krajowi i rewolucji wojska, w zupełnej zgodzie z Radą związku wojsk kozackich i ze wszystkimi organizacjami demokratycznymi, zajęły wczoraj Carskie Siolo i stację radio-telegraficzną. Buntownicy w niezorganizowanej masie cofają się do Petersburga.

Przeciwko wszelkim łupieżcom zastosowane będą środki najenergiczniejsze. Pechwyceni na gorącym uczynku kradzieży winowajcy będą natychmiast rozstrzeliwani na miejscu przestępstwa. Winni buntu oddani będą pod rewolucyjny sąd wojenny.

Niezwłocznie na Kaukazi!

STOKHOLM, 13 | 11. Donoszą tu z Petersburga: Rewolucyjny komitet wojskowy polecił przywódcom umiarkowanego odłamu socjalistów, Czheidzemu i Cereteilemu wyjechać niezwłocznie na Kaukaz.

Tylko kobiety.

GENEWA, 13 | 11. Według doniesień, orócz pułku kobiecego, żaden inny oddział żałogi stołecznej nie zajął poważnego stanowiska przeciwko bolszewikom.

Królowa Adrjatyku nie będzie broniona.

BERLIN, 13 | 11. Według dzienników włoskich rząd postanowił nie bronić Wenecji ze względu na bezcenne skarby i pamiątki, jakie się tam znajdują.

Krwawe walki w Petersburgu.

STOKHOLM, 13 | 11. Jak się zdaje, w Petersburgu i w okolicach Petersburga odbywają się krwawe walki pomiędzy stroanikami obu stron. Cała marynarka rosyjska i większa część wojsk lądowych stoi po stronie bolszewików.

Chwila bieżąca.

— „Daily News” donoszą, że bolszewicy opowiadają się przeciw każdemu odrębnemu pokojowi z imperialistami któregokolwiek kraju.

— Wierchowski udał się do Ługi, ażeby zagrozić drogę do Petersburga tym siedmiu batalionom, którymi podobno dowodzi Kierenski.

— Lenin kazał zawiadomić Buchanana, że w własnym interesie radzi mu powstrzymać się od wszelkiego mieszania się do wewnętrznej polityki Rosji.

— Lenin przykłada do ujęcia Kierenskiego wartość tem większą, że w posiadaniu osobistem Kierenskiego znajdują się liczne ważne dokumenty, w tem umowy z państwami koalicyjnymi.

— Wielkie zaciekawienie budzi w Rzymie uczestnictwo Giolittiego w sesji parlamentu włoskiego.

— W Medjolanie urządzono w kościołach schroniska dla uchodźców z Włoch północno-wschodnich.

— Granicę francuską otwarto ponownie od północy dnia wczorajszego.

— Kierenski znajduje się, podobno, z Aleksiejewem i Kornilowem w kwatery głównej.

Co słychać nowego?

O pokoju oddzielnym.

Korespondent stocholmski „Berliner Tageblattu” podaje rozmowę swą z jednym z maksymalistów rosyjskich bawiącym w stolicy Szwecji. Maksymalista ten oświadczył w sprawie pokoju, że bez wątpienia mocarstwa koalicyjny wręcz odmówią wezwaniu do natychmiastowego zawieszenia broni. Webec tego Rosji nie pozostanie nic innego, jak tylko rozpocząć bezpośrednio rokowania pokojowe z mocarstwami centralnymi.

Lenin ma być — zdaniem owego

maksymalisty — politykiem realnym, który zwrócił się z konkretnymi warunkami pokoju do mocarstw centralnych, jak tylko widzieć będzie z ich strony skłonność do rozpoczęcia rokowań.

O stanowisko Japonii.

Według szwajcarskiego biura telegraficznego — prasowego, petersburska „Riecz” podała rozmowę kierownika japońskiej misji wojskowej, gen. Tanski, z pewnym rosyjskim oficerem sztabowym Generał japoński oświadczył między innymi, co następuje:

Armia japońska stworzona jest i wykształcona wyłącznie do obrony ojczyzny, to też współdziałał jej w operacjach na europejskiej widowni wojny byłby niemożliwy bez gruntownego przygotowania całej armii. Poza tem wysłanie znaczniejszych mas wojska japońskiego na europejską widownię wojny pozbawiłoby Japonię możliwości zaopatrzenia sprzyjających w materjałach bojowe.

Bezczynność rosyjska.

Wszyscy uznają powszechnie w Anglii, że do porażki Włochów przyczyniła się w pierwszym rzędzie bezczynność armii rosyjskiej. „Morning Post” posuwa się w swych wywodach nawet dalej jeszcze i powiada wyraźnie, że tak sprawa rosyjska i sprawa koalicjantów doznała zupełnego niepowodzenia wskutek zdrady tego, co przywykli wszyscy nazywać „demokracją”.

Akcja Japonii i St. Zjednocz. przeciw Niemcom.

Biuro Reutersa donosi z Waszyngtonu: Nawiązując do umowy w sprawie Chin, podaje departament państwowy do wiadomości, że Japonia i Stany Zjednoczone deszły do pełnego porozumienia co do wojskowego, marynarskiego i gospodarczego współdziałania przeciw Niemcom.

Japoński wniosek.

Baron Kato, przywódca stronnictwa opozycyjnego „Wenseikaj”, wygłosił mowę, w której występował przeciwko wysyłce wojsk japońskich do Europy. Zdaniem barona Kato zwycięstwo mocarstw koalicyjnych i tak nie ulega żadnej wątpliwości.

Pożar w porcie.

Niedawno wybuchnął w porcie Liverpoolskim, z niewiadomej przyczyny, wielki pożar. W strefę ognia dostał się 20,000 tonowy parowiec linii Cunarda, s'jący na kotwicy z ładunkiem amunicji i innymi materjałami wojennymi. Parowiec ten wkrótce został zupełnie zniszczony przez wybuch i zatonął. Niedługo potem nastąpiły na trzech innych parowcach podobne wybuchy. Poza tem ogień objął 4 wielkie magazyny. Straty materjalne oceniane są na dwa miliony funtów sterl. Anglicy sądzą, że ogień podłożyli robotnicy irlandzcy.

Zniszczone zapasy włoskie.
Korespondent „Taegliche Rundschau” donosi z Haagi:

Według wiadomości, otrzymanych z Zurychu, włosi zniszczyli podczas odwrotu swego z nad Isonzą 80,000 worków mąki i 200,000 klg. innej żywności. Poważna też ilość żywności, której zniszczyli nie zdolałi, dostała się do rąk nieprzyjaciela.

Z Warszawy.

10. miljonowa pożyczka.

Bank związku spółek zarobkowych w Poznaniu udzielił magistratowi m. Warszawy pożyczki 10-ciu miljonów mk. na zakup środków żywnościowych. Magistrat warunki pożyczki na o-negodniejszym posiedzeniu zatwierdził i uchwalił wystąpić do władz o uzyskanie odpowiednich zezwoleń.

Żądania pracowników drukarskich.

Na posiedzeniu członków związku zawodowego drukarzy uchwalono, aby w drukarniach wprowadzono 8-miu godzinny dzień pracy, aby minimum zarobku tygodniowego stanowiło 60 marek.

Ci z zecerów, którzy mają większe zarobki, niż 60 marek tygodniowo, powinni otrzymać stosowne podwyżki. Toż samo dotyczy zecerów, pracujących od sztuki.

Zebrani postanowili w sprawach tych wystąpić do właścicieli drukarni z odródnym memorjałem.

Pozatem uchwalono, aby w każdej drukarni wybrano delegata, utrzymującego kontakt z zarządem.

Chcą odpowiadać wyłącznie za swe postęпки...

Niniejszem oznajmiamy, że „Koło Wolskie Ligi Kobiet Pogotowia Wojskowego”, chcąc wyłącznie odpowiadać za własne postęпки, odtąd działać będzie, jako organizacja odrębna p. n. „Wojenny Związek Polski”.

Małgorzata Starzyńska.

Marja Łopuszańska.

KRONIKA.

Termin składania podań do szkoły podchorążych.

Inspektorat szkół piechoty zawiadamia, że podania o przyjęcie do szkoły podchorążych wojsk polskich, w myśl ogłoszonego w pismach komunikatu inspektora szkół piechoty, podpułkownika Berbeckiego, należy składać do dnia 20 b. m. w głównych urzędach zaciągu do wojsk polskich, oraz w Warszawie w Inspektoracie szkół piechoty, Krakowskie Przedmieście nr. 36.

Zapisy dziatwy do szkół.

Dzisiaj we środę 14 listopada r. b. w godzinach od 1 do 2 odbywać się będą zapisy dzieci dla formowania oddziałów po południowych: w szkole p. Janickiego, ul. P. Marji 56, w szkole p. Reszke, ul. Krakowska 16, przy ul. św. Barbary, dom p. Fiksy 36 i w szkole p. Wróblewskiego, Ostatni Grosz.

Z Rady Miejskiej.

Posiedzenie 16.

Poniedziałkowe posiedzenie Rady miejskiej zagał o godz. 5 m. 45 prezes Kondratowicz, odczytując:

Adres Rady m. Częstochowy do Rady Regencyjnej.

Uchwalony przez Radę adres brzmi jak następuje:

Rada miejska m. Częstochowy wita jednomyślnie Najjaśniejszą Radę Regencyjną, jako najwyższą władzę Państwa Polskiego. Przyrzekając posłuch i gotowość służenia pod Jej rozkazami składa Wam Dostojni Regenci z głębi serca życzenia, aby z pomocą Bożą dane Wam było doprowadzić do urzeczywistnienia tak przez wszystkich upragnionej realizacji Państwa Polskiego i jego zjednoczenia narodowego.

Miasto Częstochowa udziałowcem Tow. Apropowizacyjnego.

Zebrani niedawno w stolicy przedstawiciele miast: Warszawy, Sosnowca, Częstochowy, Łodzi i Włocławka uznali za konieczne i pożyteczne dla mieszkańców tychże utworzenie T-wa Apropowizacyjnego miasta Królestwa drogą wspólną, solidarną akcją w tym kierunku.

Dlatego też dyr. Kondratowicz odczytał projekt ustawy Tow., a nadburmistrz dr. J. Marczewski udzielił

w tej sprawie Radzie obszernych informacji.

Z objaśnień p. nadburmistrza dowiedzieliśmy się, że instytucja ta do starość będzie żywność wspomnianemu już największym miastom Królestwa, które przystąpią do niej w charakterze udziałowców z wkładem 30,000 mk. każde. Ogólna cyfra kapitału wyniesie zatem mk. 150,000, jednak Tow. korzystał będzie z pożądanego kredytu jednej z instytucji finansowych w Poznaniu.

Tow. nie przysługuje praw sprzedaży towarów osobom prywatnym, siedzibę ma w Warszawie, posiadać będzie Radę nadzorczą, a podział zysków dzielony będzie na rzecz biednych miast tworzących spółkę.

Projekt podobnego zrzeszenia miast, którychby mieszkańcy byli wskutek tego lepiej niż dotychczas zaopatrywani w żywność uważa należy za dość fortunny, zresztą jest to również pierwszy w Królestwie krok ujęcia skupień ludzkich w jedną gromadę, posunięcie się naprzód i wkroczenia na drogę, którą dążą oddawać na wszystkie miasta Zachodu.

Podkreślić jednak musimy, że w działalności Tow. Apropowizacyjnego główną rolę odgrywać będzie kredyt, a nie stosunkowo niewielkie wkłady; pomimo małego kapitału Tow. ma szanse rozwoju.

Tym się też powodując Rada zgodziła się na wejście miasta Cz. w charakterze udziałowca do zrzeszenia.

Związek miast a Częstochowa.

Rada miejska otrzymała zawiadomienie i zaproszenie prezesa Rady st. m. Warszawy p. A. Suligowskiego organizatora Związku miast, na zjazd do stolicy celem powołania do życia tej również dotychczas nieistniejącej u nas, a niezmiernie pożytecznej instytucji.

Zadaniem zjazdu jest wytknięcie dróg racjonalnej polityki miast i omówienie najważniejszych potrzeb miast, którym zarządy gmin miejskich współdziałać winny.

Poza sprawą organizacji Związku miast, która stoi na pierwszym planie, zjazd pragnie się zająć omówieniem najważniejszych kwestji związanych z gospodarką miejską.

Wobec całego szeregu spraw ważnych, dotyczących stanu i potrzeb naszych miast, postanowiono wybrać jako główne tematy obrad zjazdowych następujące kwestje: kredytu komunalnego, organizacji wewnętrznej naszych rad miejskich i magistratów, oraz sprawę apropowizacji miast.

Kredytu komunalnego u nas nie było i niema. Trzeba go stworzyć, aby zabezpieczyć miasta od katastrofy finansowej, grożącej wobec nadmiernych ciężarów, jakie wskutek wypadków wojennych ponoszą gminy miejskie. Organizacja magistratów naszych miast jest wadliwą. Samorząd wchodził obecnie w życie podczas wojny. I zazwyczaj agendy komitetów obywatelskich powołanych do akcji ratowniczej wchodziły w skład zarządów miejskich, co jest pod wieloma względami anachronizmem. Również i organizacja rad miejskich szwankuje zwłaszcza wobec małego przygotowania odpowiedniego w zakresie gospodarki miejskiej członków rad miejskich.

Dlatego też Magistrat m. Cz. zaproponował Radzie przystąpienie do związku, która też deleguje na zjazd w dniu 18 bm. radnych: W. Sachsa, L. Nieprzeckiego, J. Zagórskiego, L. Tempła.

Z ramienia Magistratu udadzą się na zjazd pp. nadburmistrz dr. J. Marczewski i J. Bugajski.

Rozumiejąc doniosłość dla Królestwa powołania związku miast i pragnąc podzielić się z czytelnikami „Gońca Czyst.” ciekawymi zapewne szczegółami zjazdu i choć obudzić w Częstochowie zainteresowanie o gódu sprawami nowoczesnej gospodarki miejskiej, redakcja naszego pisma deleguje również na obrady zjazdu przedstawicieli miast do Warszawy specjalnego sprawozdawcę.

W sprawie opalu.

W dalszym ciągu przewodniczący odczytał odmowną odpowiedź p. nacz. powiatu w sprawie nagłego wniosku R. Jarmułowicza o powiększenie ilości węgla.

Inne sprawy.

Rada uchwała mk. 13135 na powiększenie szpitala dla zakaźnych, z warunkiem by Magistrat zwrócił się do Sejmiku powiatowego o pokrycie części tej sumy.

Nim zakończono obrady, przyjęto regulamin Dep. finansowej i wnioski Magistratu w sprawie zaproszenia na kuratora szpitali p. E. Nowaka i na wice-kuratora p. Bystydziańskiego.

Podatki.

Wobec tego, że podatki o których pisaliśmy we wczorajszym „Gońcu” dotyczą szerokich sfer mieszkanców miasta, cytujemy uchwałę Rady z dnia 14 września r. ub. na zasadzie których podatki te będą ściągane

Odpowiednie paragrafy uchwał tych głoszą:

„Na czas wojny zostaje ustanowiony podatek osobisty na biednych. Specjalnie wybrana komisja wyznaczy wysokość tego podatku i sfermuje listę opodatkowanych na ten cel mieszkanców stosownie do dochodów względnie zamożność tychże. Rada zastrzeżę sobie prawo ostatecznej decyzji w sprawie wysokości proponowanego podatku i zatwierdzenia przez komisję listy.

„Osoby zarabiające rocznie od 360 do 600 rb. bez różnicy płci, za wodu w wieku od lat 18 ukończonych nieopracujące innych podatków, pociągnąć do opłacania podatku na rzecz miasta w sumie mk. 2 fen. 50 rocznie”

„Wszystkie podatki mają obowiązywać od 1-go kwietnia r. 1917”

Pierwszy śnieg.

W dniu wczorajszym od wczesnego poranka padał gęsty śnieg, który ścieląc się na rozmozczonej ziemi, topniał natychmiast.

Nie witały go radosne okrzyki dzieci, a raczej z pewną troską spoglądały one w okna, za którymi wity się w powietrzu nieskalanie białe płatki śniegowe i na twarz rodziców, którym troska o byt wryła szerokie bruzdy na czołach.

Skończyła się piękna polska jesień, idzie nieublagana twarda zima, a z nią jeszcze cięższe warunki do przetrwania tej wielkiej wojny światowej.

O półka na Zawodziu i Kucelinie.

Posiadacze półek na Zawodziu i Kucelinie, którzy chcą w roku przyszłym korzystać z powyższych, winni się zgłosić dziś we środę i jutro we czwartek z kwitami zeszłorocznymi i z pieniędzmi do p. Adama Świeżego, na Zawodziu dom własny.

Strejk stolarzy.

Wczoraj pracownicy częstochowskich zakładów stolarskich nie przybyli do pracy, żądając 25 proc. podwyżki, 9-cio godzinnego dnia roboczego, uznania związku zawodowego i aby przyjmowanie pracowników i wy-

mawianie im pracy nie odbywało się bez wiedzy związku.

Prócz tego, strejkujący żądają polepszenia warunków higienicznych w pracowniach.

Falszywe marki.

W powiecie wieluńskim i częstochowskim ukazały się w obiegu sfalszowane niemieckie banknoty na 50 marek, niemieckie banknoty Kasy pożyczkowej na 2 marki, bilety polskiej Krajowej Kasy pożyczkowej na 50 marek.

Jak się zdaje, są one sporządzone zapomocą litografii a druk ich ma wygląd zatarty.

Każdy posiadacz tych sfalszowanych banknotów powinien je natychmiast oddać, jak pisze częstochowska urzędowa „Gazeta Powiatowa”. Rozszerzenie sfalszowanych banknotów kasowych będzie karane ciężkimi więzieniem.

Mleko droższe.

Wysoka zdaje się już dość cena mleka, sprzedawanego w mleczarniach częstochowskich na kwarty, zdrożała znów znacznie, dzięki chęci ciągnięcia nadmiernych zysków przez dostawców ze wsi.

Jeżeli jednocześnie odbiorcy mleka skarżą się na zbyt późną dostawę mleka do miasta.

Czy niema na te rady?

Od niedawna jesteśmy świadkami przykrego widowiska. Oto we wtorki i piątki od godz. już 4 nad ranem przebywają mieszkańcy naszego miasta przed dom N° 39 przy ul. Panny Marii, gdzie w jednym ze sklepów wydawaną jest nafta w ilości pół litra na okaziciela legitymacji.

Wczoraj o godz. 8 i pół rano widzieliśmy „ogonek”, którego poszatek był przy drzwiach sklepu, a koniec przy regu ul. Centralnej. Zważywszy, że wyciekanie w ogonku o chłodzie i srocie przez kilka godzin odbić się musi fatalnie na zdrowiu mieszkanców, pytamy, czy rzeczywistość nie można zaradzić ziemi, czy nie dałoby się częściej niż dwa razy w tygodniu sprzedawać naftę i w kilku punktach miasta.

Częstochowianie powrócą.

Komisja do spraw jeńców Departamentu spraw politycznych komunikuje, iż zgodnie z otrzymanymi od władz okupacyjnych wiadomościami, generał-gubernatorstwo warszawskie zakwalifikowało 151 osób, przebywających w obozie jeńców w Havelberg, do uwolnienia i powrotu do kraju.

Między zakwalifikowanymi do uwolnienia znajdują się następujące osoby z Częstochowy: Kozowski Mieczysław, Gontkiewicz Józef, Jakubowicz Fiszal, Biniek Franciszek, Mizjewski Antoni, Colk Weronika, Piotrowska Janina i Wicragowa Aleksandra.

Kartki na mięso w Częstochowie.

Od czwartku, 15 b. m. sprzedaż mięsa w mieście Częstochowie będzie nanowo uregulowana przez wydawanie kartek na mięso. Poszczególne postanowienia będą podane do wiadomości w „Gońcu” przez Miejską Deputację żywn.

Gotowanie na karbidzie.

W celu zaoszczędzenia węgla, skonstruowano specjalne kuchenki, na których gotować można gazem karbidowym.

Z przedstawienia w Odeonie.

Onegdaj w teatrze „Odeon” odbyło się przedstawienie dziecięce, na program którego złożyły się dwie dobrze odegrane jednoaktówki i dział koncertowy, w którym na wyróżnienie zasłużyła p. F. Feige, uczennica

p. H. Rappaporta, która wykonała na skrzypcach „Arlekinadę” Drigo i piękny „Mazurek” Wieniawskiego. Wykonanie tych utworów świadczyło o dużej pracy kierownika młodej wykonawczyni.

Nie zatrzuwajcie dymem waszych płuc.

Mają zupełną rację wszyscy lekarze niemieccy twierdząc, że właśnie w czasie wojny, z powodu podrażnienia nerwowego, w jakim się znajdujemy, powinniśmy się wstrzymać od palenia tytoniu. Te tak częste obecnie przypadki nagłej śmierci z powodu paraliżu serca, przypisują wpływom nerwowym i powszechnemu nadużywaniu tytoniu. Zmniejsza on znacznie apetyt, wywołuje objawy kataralne w gardle, organach trawienia, a nakoniec i w płucach, stwarzając grunt podatny do rozwoju tak ciężkiej choroby zakaźnej, a obecnie również szerzącej się, jaką jest gruźlica. A wymaga ona przedewszystkiem dobrego i czystego powietrza, które zatrzuwa wprost tytoń.

Modnisie w kłopotcie.

Ceny materiałów na ubrania męskie i damskie jak wiadomo znacznie podrożały, a szczególnie materiały damskie.

Ceny pluszów, welwów jedwabi itd. doszły do bajecznej wysokości.

Za palto damskie welwetowe z kołnierzem futrzanym i mufką (zdaje się, że farbowane zajace lub króliki) żądane są ceny od 1000 do 1500 mk.

Naturalnie, że ceny te wprowadzają w kłopot nasze modnisie.

Dorożki częstochowskie.

W ostatnich trzech miesiącach liczba dorożek zmniejszyła się w Częstochowie znacznie.

Jak objaśniają dorożkarze przyczyna tego jest zmniejszenie się zarobków i droższyna paszy. Zarobki spadają z każdym dniem.

Liczba dorożek w zimie jeszcze bardziej się zmniejszy, a nie wykluczoną jest okoliczność, że znikną one zupełnie z bruku miasta.

Konie, nawet najgorsze, są w cenie od 1200 do 2000 marek i poszukiwane przez włościan, więc dorożkarze wyzbywają się koni.

Ujęcie bandytów.

We środę, za pociągami wieczorowym pod eskortą żelaznicy, wysłano do Dąbrowy Gór. dwóch bandytów w A. Dąbka i J. Nowaka, którzy schwytani zostali w okolicy Janowa i Zarek i dokonali 5 zbrojnych napadów. Ci sami to bandyci usiłovali zbiedz z tutejszego więzienia.

Z kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 29 | 10 do 4 | 11 1917 wydano obiadów:

Kuchnia II ludowa — po 30 fen. — 65, po 60 fen. — 00, służbie — 119, kredyt. — 00, bezpłat. — 4,435, ogółem 4,619.

Kuchnia III dla intel. — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 31, służbie — 77, kredyt. — 00, bezpłatnych — 1,739, ogółem — 1,897.

Kuchnia IV ludowa — po 30 fen. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 231, kredyt. — 00, bezpłatnych — 10,646, ogółem — 10,877.

Kuchnia V dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 90, kredyt. — 00, bezpłat. — 392, ogółem — 392.

Kuchnia VI dla chorych — po 30 f. — 00, po 60 fen. — 00, służbie — 09, bezpłatnych — 439, ogółem — 439.

Ogółem: po 30 fen. — 65, po 60 f. — 31, służbie — 427, kred. — 00, bezpłatnych — 17,701, ogółem — 18,224.

Zapomóg wydano dla 69 rodzin na sumę Mk. 948.

Ze Lwowa.

Stulecie uniwersytetu lwowskiego.

Rektor i dziekani uniwersytetu lwowskiego zgłosili się do komendanta miasta i złożyli na jego ręce wyrazy hołdu z okazji imienin cesarza. Ponieważ przypada obecnie stulecie rocznica inauguracji uniwersytetu lwowskiego, który założony w r. 1861 przez króla Jana Kazimierza, aktem cesarza Franciszka Józefa I został w r. 1817 odnowiony i w dniu 4 listopada 1817 r. otwarty, złożył rektor i dziekani wyrazy wdzięczności i hołdu dla Domu panującego, zaznaczając, że uniwersytet lwowski, który, walcząc z wieloma trudnościami niemal przed frontem, spełnia swoje obowiązki, obchodzi dziś uroczystość odnowienia wydaniem szeregu publikacji pamiątkowych, oraz uroczystym złożeniem podziękowania i hołdu dla Domu panującego.

Zbliża się i zdaleka.

Ujęcie bandyty i kozaka.

Przed paru dniami ujęto w Ryszkowie pod Skulskiem, w pow. stupeckim, bandytę w czasie napadu. Siedztwo stwierdziło, że jest to przebrany kozak, który razem z innymi bandytami, zamordował męża i żonę, Nasielskich w Skulsku, oraz obrabował między Skulskiem a Sompólnem kupców Gufgolda i Wyszogrodzkiego.

Kłopoty humorysty.

O, jak dziś trudno być humorystą
I Wam przynieść perłę przyczystą
Dobrej satyry, ciętego słowa
Gdy brzuch jest pusty, puścieje
głowa
Dawniej ulica niosła tematy

I mógłś kropić wciąż poematy,
Strojne w natchnionych kawałów
kwiatki,
Dziś humor szczerzy jest, jak... grosz
rzadki,
Ciężki, nie jak ten z gór potok
wartki,
I kłajstrowaty, jak chleb na kartki.
Czarna jest dola „dowcipmachera”,
Jak ta dzisiejsza mąka trzy zera,
Radaktor wrzuca lekko, jak piórko
W kosz twój poemat, jak... rubla z
dziurką.
Mak.

Kula w sercu.

Wioski lekarz B. Ascoli w jednym z lekarskich pism podaje nowy ciekawy wypadek chirurgiczny z dzisiejszej wojny. Żołnierz włoski otrzymał 10 lipca 1915 r. ranę postrzałową kulą szrapnelową w lewą połowę klatki piersiowej. Przywieszono go do głównego lazaretu i tu przy pomocy prześwietlań roentgenowskich stwierdzono, że mały odłamek kuli gdzieś pozostał w ciele.

Wkrótce żołnierz zaczął cierpieć na tak silne bóle, iż nie mógł podnieść się z łóżka.

Poddano go powtórnyemu prześwietleniom lecz odłamka kuli nigdzie nie znalezione.

Po długich poszukiwaniach odnaleziono go w środku serca, w prawej klapie. Dostał on się tam przez jedną z żył i od tej chwili bóle zupełnie uszapiły, a żołnierz szybko przyszedł do zdrowia.

**Potrzeba stolarzy, cieśli mularzy
2 szcztokarzy i robotników**
Wiad. ul. Panny Marji 57 u Błaszczkowskiego. 1036—

Tabela nieurzędowa

wygranych IV Loterii Klasowej Rady
Główniej Opiekuńczej.

W 1-ym dniu ciągnięcia II klasy
główne wygrane padły na numery następujące:

Mk. **45,000** na nr. 20857.
Mk. **20,000** na nr. 81847.
Mk. **10,000** na nr. 27243.
Mk. **2,000** na nr. 32908.
Po mk. **1,500** na Nr. Nr. 7795
11218 35284 40006
Po mk. **700** na Nr. Nr. 2572 3302
10205 10800 17969 23596 25489 28217
30965 33061 41423.
Po mk. **500** na Nr. Nr. 8411 10741
11140 12540 13957 15086 18818 20109
21532 26515 27071 28378 32011 34493
37540 38109
Po mk. **350** na Nr. Nr. 111 1031
1148 1415 2552 3327 4417 4595 7265
9834 10439 10642 12278 12378 13611
14146 14200 14768 16702 17012 17829
19268 23461 25381 26433 27534 27977
30635 31257 32811 33849 34168 34746
34842 35029 35285 35495 35500 35560
35678 36123 37209 37802 38099 39355.

Zgubiono oryginalną słubną złotą z literami
M. W. Znalazła zechce złożyć w „Gońcu”
za nagrodą. 1017—

Przebieżny otopiec do zakładu mechanicznego
Jasnogórska 42. 1038—

Trocinny sprzedam Teatralna 26. 1038—

Do sprzedania palto zimowe z kołnierzem
karakulowym i żakiet z kamizelką w bardzo
dobrym stanie. Wiadomość w „Gońcu”. 1038—

Nowootworzony chrześcijański skład, kupuje
i sprzedaje po cenach taniarkowanych różnego
rodzaju używane meble: pianina, maszyny
do szycia i t. p. ul. Panny Marji № 73 obok parku
przyjmuję w komis. —

Przechodząc ul. Kościuszki w stronę
Starego Rynku zgubiono 1 ostrogę niklową.
Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot do
Gońca za nagrodą 1039—

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Dziś
zmiana
programu.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

☞ przyjmuje od 10-1 i 3-7

Ceny przedwojenne.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie

ul. Panny Marji № 10.

Zęby sztuczne. Plomby

Wymywanie zębów

odcz. od 8-11 i od 3-7 wieczorem.

Ceny bardzo przystępne.

Francuska poszukuje pokoju umeblowanego
zaraz. Oferty „w Gońcu” sub G. 906—

Teatr „ODEON”

Program od wtorku 18 do niedzieli
18 Listopada

■ Dziś najpiękniejszy obraz sezonu! ■

Odnznaczony 1-szą nagrodą na konkursie w Kopenhadze!

Najukochańsza żona Maharadży

Nieporównany, pod względem treści, wykonania i wystawy romans indyjski w 5-ciu aktach, ze słynnym artystą duńskim
w roli głównej **GUNNAR TOLNAESEM**

1) Maharadża w Europie.

3) Harem Maharadży.

5) Próba

2) Porwanie ukochanej.

4) Wizyta marynarzy cudzoziemskich

miłości.

Nad
program:

TANCE FANTASTYCZNE

1) Mój niedźwiadek. — 2) Lilje wodne.

3) Fantazja w wykonaniu tancerek duńskich.

p. p. Doli Kendall i K. Kariny.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Alojzego Salzberga. — Szczegóły w programach. — Ceny miejsc zwykły.

Redaktor - wydawca F. D. Wilkoszowski.

Ofseto we własnych zakładach drukarskich „Gońca” Częstochowskiego